

An aerial photograph of Montserrat, a mountain range in Catalonia, Spain. The image shows the rugged, rocky peaks of the mountain, with the Monastery of Montserrat (Monestir de Montserrat) built into the side of the mountain. A large bridge spans across a deep canyon in the foreground, with a small building on a cliffside below it. The sky is a clear, vibrant blue with a few wispy clouds. The overall scene is bathed in the warm, golden light of late afternoon or early morning.

El Temps
**CARRETERES
SECUNDÀRIES 10**

PAISATGES BARCELONA

EL COR DE CATALUNYA

Païsatges Barcelona. Contundent, indiscutible s'afirma aquesta marca turística que preten focalitzar-se en la potència dels paisatges agroforestals de les comarques centrals de Catalunya. Per bé que cadascun d'ells conserva la seua singularitat, tots comparteixen un element comú: una ruralitat en actiu, secular, en la qual despunten ací i allà, mostres rellevants de patrimoni històric. L'itinerari que ens disposem a realitzar en les següents pàgines reclama del viatger, per la distància que hi ha que recórrer, una bona dosi de resistència.

Iniciarem el periple a la plaça Major de Vic. L'espai s'ho mereix, per qüestions estètiques i històriques, i especialment per la seua significació pel que fa a la vida vigatana. Hi ha l'Ajuntament i és, a més, on té lloc des del segle IX el mercat setmanal. La densitat de parades, paradistes i públic que s'hi aplega cada dimarts i dissabte ha esdevingut una de les imatges més característiques de la vila i per al foraster poc menys que un espectacle humà. Vic és molt més que la seua plaça, però la manca d'espai en aquestes pàgines, permet només d'bossar-la. Vic és l'Ausa romana —amb un temple

d'arquitectura equilibrada i elegant—, medieval —passegeu-vos pels seus carrers, contempleu-ne les muralles— i episcopal —amb el bisbat i la catedral. Vic és ciutat, també, de museus i epicentre del paisatge osonenc, amb la boira com a element identitari. I és que la Plana de Vic perviu immersa en aquesta solució vaporosa, entre els vessants de les serres de Bellmunt i de Cabrera, del Montseny i altres muntanyes de segon ordre. La boira, freda i humida, aïlla el lloc de la realitat exterior; tan sols caldrà agafar altura perquè torne a lluir el sol.

Marxem amb la intenció de descobrir els cingles que cauen a plom sobre el pantà de Sau. Si hi arribeu amb el sol ponent, el color rogenc de la roca adopta una saturació excessiva, oferint un joc de contrastos amb la foscor de la làmina d'aigua. Allà mateix, el Parador Vic-Sau cobrirà les necessitats del viatger exigent. Des d'aquest establiment, un camí ressegueix el fil de la carena fins a un acusat meandre, al cap del qual s'erigeix el monestir romànic de Sant Pere de Casseres, l'únic de l'ordre benedictí que trobareu a la comarca d'Osona.

Al tractar-se d'un cul-de-sac, caldrà desfer el camí per a posar rumb, ara, als pobles de pedra del massís del Collsacabra: Tavertet i Rupit mereixen menció especial. Sedueixen, l'un i l'altre, per la calma que transmet un temps immobilitzat, aturat, congelat entre carrers i construccions tosques.

■ **Km 122. Castell de Montesquiú.** No triguem a davallar a la plana, i tot remuntant el Ter, creuem fugaçment Manlleu; ens n'allunyem i circulem de nou al fil de les aigües d'aquest riu que naix al cor

EXPERIÈNCIES

A peu, entre tines i vinyes

● <https://dopladebages.com/visitesdinteres>

Món Sant Benet. Experiències culinàries en un monestir benedictí

● <https://monstbenet.com>

Un retorn a la Cardona medieval

● www.cardonaturisme.cat

del Pirineu oriental. Des de Sant Quirze de Besora, enfilarem muntanya amunt, fins al Parc del Castell de Montesquiú. El casalot fortificat s'eleva per sobre del Ter i en conforma una talaia de primer ordre. A jutjar per la seua posició privilegiada, degué tenir funció de control en el camí entre el Pirineu i la Plana de Vic. En qualsevol cas, avui ha esdevingut un lloc encantador, que respira, com una clariana, entre la densa massa forestal de roure i pi roig.

Érem a Sant Quirze de Besora. La carretera BP-4654 penetra amb suavitat al cor del Lluçanès. A través del collet de Sant Agustí —el diminutiu no deixa dubte de l'exigència del port— assolim Sant Agustí de Lluçanès. El creu al·terna ritmicament

● PLAÇA MAJOR
(VIC)

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

amb la superfície forestal, i tot sembla tocat per una humitat i una fredor característiques d'aquesta cota que frega els 1.000 metres d'altitud. Plans i lleugers turons salten el Lluçanès, en una solució equilibrada on cap d'ambdós destaca més que l'altre. La masia, d'arquitectura estovada i elegant, es deixa veure ací i allà, com també el bestiar, inert, sobre l'herba. L'asfalt ens manté a una certa altitud, i contemplem, al nostre pas, Olost, la Torre d'Oristà i Oristà; i per l'Estany penetrem a la comarca del Moianès. Fareu bé d'aturar-vos en aquest darrer i fer un cop d'ull al monestir romànic de Santa Ma-

ria. El conjunt agustinianà, fundat el segle XI, domina la planúria que 11.000 anys enrere era coberta per l'extensió d'aigua que va inspirar el nom del poble. Continuem carretera enllà, a través d'un seguit de plans —com el dels Ginebres o la Bassa—, i arribarem a Moià, capital de comarca. El poble se situa a l'encreuament de quatre vies, de les quals destaca la que uneix les comarques d'Osona i el Bages. És fill del lloc Rafael Casanova, i de la seua casa natal, se n'ha fet un museu amb dades biogràfiques de qui fou conseller en cap de la ciutat de Barcelona durant el setge borbònic del 1714.

● CASTELL DE MONTESQUIU

ELISEU T. CLIMENT

Poc abans de Calders, canviem de comarca: el Bages ens acull, i en pocs quilòmetres vindrà Artés, amb tota probabilitat un dels pobles cabdals pel que fa a la producció vinícola de la DO Pla de Bages. La vinya local ha apostat pel conreu del picapoll com a varietat blanca autòctona.

La tradició en l'elaboració de vins sembla que va rebre un fort impuls allà cap al segle X, per part dels monjos del monestir de Sant Benet de Bages —la visita del qual no hauríeu d'estalviar, perquè en l'actualitat alberga, a més, un centre d'experimentació culinària on es barreja cultura, turisme

i lleure. Mostra d'això són la quantitat de barraques de pedra seca, i amb una singularitat major, les anomenades tines, que permeten fer, fa 150 anys, la verema a peu de vinya. Recorreu la vall del Flequer, tot seguint la Ruta de les Tines que proposa la DO Pla de Bages: l'espectacle visual el tindreu assegurat.

■ **Km 215. Manresa.** Som a la llera del riu Llobregat i no lluny d'ací queda Manresa. Erigida sobre el marge esquerre del Cardener, la capital del Bages assegura un condensat de cultura i patrimoni inde-

ELISEU T. CLIMENT

fugibles. El nucli medieval i la catedral i els ponts, i les reminiscències de l'estada de Sant Ignasi de Loiola a l'anomenada Cova ignasiana, traduïdes per mitjà d'una arquitectura monumental, hiperbòlica, d'estils barroc i neoclàssic.

Remuntem la vall del Cardener, amb l'objectiu d'assolir Cardona. El camí fluvial tingué, a imatge del Llobregat, una especial transcendència durant el procés d'industrialització de Catalunya: fàbriques tèxtils i les corresponents colònies, així com algunes factories farineres, aprofitaren els rius per a la generació d'energia elèctrica per mitjà de petites centrals, com la de Malagarriga.

Aigües amunt, Súria apareix minera. Malgrat el passat medieval que conserva el seu nucli antic, el conjunt extractiu en monopolitza la imatge actual.

Súria viu de la potassa des de la dècada dels anys vint del segle passat, i aquest fet n'ha alterat la fesomia i la realitat econòmica i social. Un cop superada la població, el paisatge torna a la calma: la carretera transita entre un tapís de pineda que acompanyen les aigües del Cardener. La vall és tancada, i tan sols uns quilòmetres abans de Cardona, la perspectiva s'eixampla. Enlairat, apareix al fons el seu castell.

Cardona posseeix massa elements singulars com per a passar-hi de llarg. De fet, representa un dels moments àlgids d'aquest viatge i dels imprescindibles de la marca Paisatges Barcelona: perquè Cardona és història, però també fenomen geològic excepcional, i per tot això caldrà viure-la com una experiència única. D'entrada, el castell. Considerat una de les fortaleses més importants de Catalunya

—del qual apareixen referències al segle VIII—, corona el cim d'un turó i la seua imatge fa ostentació del caràcter inexpugnable. Entre les seues muralles trobareu, d'altra banda, la col·legiata de Sant Vicenç, una de les joies romàniques de Catalunya. No estalvieu enrolar-vos en una visita teatralitzada: us traslladarà directament als temps de guerres i setges, des de la dels Segadors fins a la del Francès, passant per la de Successió.

I segon, la Muntanya de Sal. La geologia ha volgut que Cardona fora punt de referència en aquest àmbit, amb un fenomen únic al món. La muntanya en qüestió viu una condició contradictòria: continua creixent, alhora que la pluja l'erosiona. Durant anys, va ser aprofitada per a l'extracció de sal potàssica. La que va ser una de les mines de sal potàssica més importants del món va esdevenir l'any 2003 un espai cultural —el Parc Cultural de la Muntanya de Sal—, amb l'objectiu de mostrar la història de la mineria local. Una visita guiada ofereix, a més, un recorregut per les galeries, a una profunditat de 86 metres.

■ **Km 285. Calaf.** Circulem, ara, pels confins del Bages. La geografia es manifesta amb redundàn-

● MANRESA

● CENTRAL
DE MALAGARRIGA
(VALL DEL CARDENER)

ELISEU T. CLIMENT

● MUNTANYA DE SAL
(CARDONA)

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

cia, com un etern onatge que alterna bosc i conreu de cereal. La línia d'asfalt, estreta, invita a la conducció contemplativa. Penetrem tímidament i de manera puntual al Solsonès, en terres de Lleida. Passem Su, mínim, monosil·làbic; i Pinós, que presumeix de ser el centre geogràfic de Catalunya. Mantenim rumb al sud, perquè Calaf és la següent destinació.

La població s'assenta sobre un altiplà plenament agrícola. Desproveït de bosc, l'agricultura de secà domina l'estampa. Calaf és de clima fred i exposat a la inclemència meteorològica, i durant l'hivern la boira hi sovinteja. És antic: va nèixer al segle XI a redós del castell, i del seu nucli urbà no podrem deixar de trepitjar la plaça Gran. L'espai, irregular i porxat, ha estat declarat Bé Cultural d'Inte-

rès Nacional, i va anar constituint-se orgànicament des de final del segle XIV.

A poca distància, en direcció a Igualada, els Prats de Rei ha quedat relegada injustament a població de pas. S'hi han localitzat fragments de muralla d'origen ibèric —tot apunta que es trobava ací l'antiga Sikarra. Fou la capital de la comarca natural de l'Alta Segarra en temps de romans,

ELS IMPRESCINDIBLES

Vic

- www.victurisme.cat

Monestir de Sant Pere de Casserres

- www.santperedecasserres.cat

DO Pla de Bages

- <https://dopladebages.com>

Manresa

- www.manresaturisme.cat

Cardona

- <http://cardonaturisme.cat>

Anoia Turisme

- <https://anoiaturisme.cat/>

Montserrat

- www.montserratvisita.com

Turisme a la província de Barcelona

- www.barcelonaesmoltsmes.cat

abans que Calaf prenguera el relleu en època medieval. El seu nom revela el nomenament com a vila reial per part d'Alfons el Cast, a la darrerria del segle XII, tot i que fins el segle XV, se la coneixia com als Prats de Segarra. En qualsevol cas, els Prats de Rei i la seua quietud anuncien el final de l'altiplà i la davallada definitiva cap a la cota baixa de l'Anoia.

● PLÇA MAJOR
(ELS PRATS DE REI)

ELISEUT CLIMENT

SOSTENIBILITAT

La Diputació de Barcelona s'ha compromès amb la implementació a la província de Barcelona dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030. En aquest sentit, treballa per estendre la cultura de la sostenibilitat turística a empreses, serveis turístics i destinacions a través del Compromís per a la Sostenibilitat Biosphere.

● www.barcelonaesmoltmes.cat/turisme-sostenible

■ **Km 309. Igualada.** La primera impressió en acostar-se a Igualada és la d'una vila emprenedora, la qual abraça, no obstant, dues realitats contraposades: la rural i la industrial. Si la comarca ha estat capdavantera en la producció de paper — com veurem seguidament a Capellades—, Igualada s'ha centrat en el sector tèxtil i pel·leter: les primeres notícies de l'activitat drapera tenen lloc al segle XII, i a principis de la dècada dels seixanta del segle passat Igualada comptava amb més d'un centenar d'empreses d'aquest sector. Per a fer-vos una idea de la magnitud del fenomen, visiteu Cal Boyer, que acull el Museu de la Pell. L'antiga fàbrica cotonera —coneguda com el Vapor Nou—, propietat de l'empresari Joan Boyer, va ser construïda a finals del XIX i cessà l'activitat el 1979. El 1996 obriria de nou les portes, ara com a Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia —secció del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya.

● MUNTANYA I MONESTIR DE MONTSERRAT

Una passejada pel centre de la vila ens deixarà imatges del seu passat industrial, en especial, la plaça de Cal Font, convertida en epicentre de la vida igualadina, amb una biblioteca que s'obre sobre aquest ampli espai públic guanyat per a la ciutadania.

Les aigües del riu Anoia ens guien fins la propera parada: Capellades. El poble s'allunya del curs fluvial, instal·lat sobre els vessants segats del Capelló. Sense cap mena de dubte, som a la capital paperera de la comarca. El Museu Molí Paperer, amb la bassa annexa, condensa el relat productiu d'aquesta població que a final del segle XVII comptava amb tretze molins i el 1866 s'hi apinyaven, a més, dotze fàbriques papereres.

■ **Km 352. Montserrat.** En aquest viatge, el darrer acte depara un dels plats forts: el massís de Montserrat. La muntanya barreja l'atracció geològica, la potència tel·lúrica, la càrrega espiritual i el simbolisme en qüestions d'identitat catalana. Hi arribem pel vessant sud, assolellat, benevolent, amb els peus del rocam entapissats de camps d'olivera. Per la carretera que comunica el poble del Bruc amb Manresa, el coll de Can Maçana connecta les dues

cares de la muntanya. Contràriament a l'anterior, el vessant septentrional, ombrívol, tètric, és format per una muralla infranquejable d'eternes parets i profundes canals. És el regne de l'escalada més aèria i de l'excursionisme agosarat i explorador.

Al peu de l'asfalt, l'ermita romànica de Santa Cecília anuncia que dins d'un parell de quilòmetres haurem assolit el monestir de Montserrat. No caldrà donar gaires pistes al respecte: és més que sabuda pel lector la càrrega espiritual que posseeix el complex religiós i, en concret, la Mare de Déu de Montserrat.

Abans de cloure el periple, serà necessària una mínima incursió entre les formes fantasioses del conglomerat montserratí. Podreu passejar pel camí de la Santa Cova, transitadíssim, ascendir amb el funicular de Sant Joan a l'ermita homònima, o bé caminar des de l'estació superior d'aquest elevador fins el cim de Sant Jeroni, punt culminant d'aquesta muntanya. L'esforç us haurà valgut una merescuda recompensa: abraçareu Catalunya gairebé al complet, del Pirineu al mar.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Generalitat de Catalunya

Paisatges
Barcelona

Barcelona
és molt més

**Diputació
Barcelona**